

Petr Mrkos, PVK

V pitné vodě nemůže koronavirus přežít

Na vodu z vodovodu se můžete spolehnout. Odborné studie jasně ukázaly, že přes úpravny pitné vody nemůže vir způsobující aktuální pandemii projít, říká šéf Pražských vodáren a kanalizací Petr Mrkos. Jeho podnik se nyní potýká s poklesem spotřeby, zejména kvůli odlivu turistů.

text Robert Čásenský / foto archiv

Co teď děláte pro zajištění nezávadných dodávek pitné vody?

Nejdůležitější je mít dostatečně zajištěny pracovní síly, zejména na centrálním dispečinku, který je pro vodovodní síť klíčovým místem. Při mytí vodojemů jsme zvýšili dávky dezinfekčního činidla, naopak ke zvýšenému chlorování vody není důvod.

Vir SARS-CoV-2 se do vody dostat nemůže?

Koronavirus je podle dat Světové zdravotnické organizace (WHO), která máme k dispozici, velice citlivý na všechny postupy, jež se běžně používají při úpravě pitné vody. Ať už je to použití chloru, ozonu, nebo ultrafialových lamp. Vir, který stojí za současnou pandemií, má poměrně tenkou lipidovou obálku. Takže je sice velmi nakažlivý v mezilidském styku, ale v prostředí, které mu není příznivé, nevydrží.

Fungují proti koronaviru i domácí úpravny vody?

I běžné úpravny, které používají třeba UV lampy, jsou proti viru SARS-CoV-2 velmi účinné.

Liší se situace u pitné a odpadní vody?

U odpadní vody se samozřejmě nepoužívají podobné postupy pro úpravu jako u pitné. V nemocnicích, zejména na infekčních odděleních, dochází k základní dezinfekci odpadních vod přímo v místě. Jinak se samozřejmě různé druhy virů v odpadních vodách vyskytují, tak jak je vylučují lidé, kteří kanalizační síť používají. Studie WHO ukázaly, že ani v kanalizacích není vir způsobující nemoc COVID-19 nebezpečný.

Jak zněly závěry těch studií?

Ukázaly, že v odpadní vodě sice fragmenty koronaviru jsou, ale nejsou příliš životaschopné ve srovnání s jinými viry. V jednom případě ze čtyř studií došli vědci k tomu, že by bylo z odpadních vod možné virus kultivovat v laboratorních podmínkách. Takové podmínky ovšem v kanalizační síti opravdu nepanují. Nákaza z odpadních vod tedy také nehrozí.

NA KRIZE JSME ZVYKLÍ

Jakým způsobem je upraven provoz centrálního dispečinku oproti běžnému stavu?

Máme spuštěn druhý stupeň pohotovosti ze tří. Do dispečinku nemohou žádné osoby kromě těch, které tam pracují. Pokud by došlo k dalšímu zhoršení celkové situace, máme přímo

ve vodárně připravena lůžka a zásoby potravin tak, aby naši dispečeri nepřicházeli do kontaktu s okolním světem.

Na jak dlouho by jim zásoby vystačily?

Zásoby jsme připraveni průběžně doplňovat, to by ale bylo pouze v naprosto krizové situaci. Prošli jsme velkou mírou automatizace, většina provozu se řídí právě na dálku z centrálního dispečinku. Proto je dispečink klíčový a lidé tam dnes pracují ve směnách tak, aby se nepotkávali, což se ale týká i dalších našich pracovníků.

Pokud tedy onemocní někdo v jedné směně, jdou nejbližší kolegové do karantény a na jejich místo naskočí jiná posádka?

Ano, to jsme si vyzkoušeli již na konci března, kdy v jedné ze směn zajišťujících zákroky na kanalizační síti jeden pracovník onemocněl. Máme ale v záloze i další opatření, například systém svozu lidí do zaměstnání, aby vůbec nemuseli jezdit hromadnou dopravou.

Zažil jste vy osobně ve vedení PVK už někdy podobně napjatou situaci?

Zažili jsme jich řadu a některé i výrazně horší. Povědomě v letech 2002 a 2013

byly z vodohospodářského hlediska napínavější. A ještě horší byl hygienický problém v Dejvicích, kdy mělo zdravotní problémy více než deset tisíc lidí. Tam jsme si vyzkoušeli všechny krizové plány, nouzové zásobování, komunikaci s odběrateli, městskou částí, zkrátka všechno.

Dá se tedy říci, že na krizové situace jste zvyklí?

Několikrát do roka se stává, že přijde havárie, která odstaví od dodávek pitné vody desetitisíce obyvatel. To jsou pro nás také krizové situace. Takže se v nich pohybujeme celkem často, máme detailní plány a umíme tak fungovat.

ZMIZELI „MOKŘÍ“ TURISTÉ

Nakolik se na celkové spotřebě vody promítla současná omezení, jako je karanténa, uzavření hranic, škol, gastronomických provozů a podobně?

Propad ve spotřebě představuje asi deset procent veškeré spotřebované vody, to je asi 350 tisíc krychlových metrů za týden. Hlavní důvody jsou tři, zmizeli turisté, vysokoškoláci odjeli z kolejí a lidé ze středních Čech přestali ve značné míře dojíždět do práce.

Který z těch důvodů se na spotřebě projevuje nejvýrazněji?

Je to omezení turistického ruchu a uzavření hotelů, to tvoří největší část poklesu spotřeby, na druhém místě je pak menší počet dojíždějících Středočechů.

Nahrazuje výpadky „veřejné“ spotřeby alespoň částečně zvýšená spotřeba v domácnostech?

Domácnosti zůstávají na svém průměru. Turisté jsou tak masivní skupina a s tak velkou spotřebou vody, že je nemůže nahradit nic. Je to dáno také jiným přístupem k užívání pitné vody doma a v hotelích. Zatímco doma se většina z nás chová úsporně, protože nechceme mít příliš vysoké účty, v hotelích je situace jiná. Návštěvníci už mají spotřebovanou vodu v ceně pobytu, takže nijak nešetří. Když to řeknu velmi lidově, zatímco doma by se půl hodiny nespřchovali, v hotelu si s tím lidé často hlavu nijak nelámou.

KDYŽ BUDE TŘEBA, BUDOU NAŠI LIDÉ BYDLET PŘÍMO V DISPEČINKU.

Může se pokles spotřeby – při zachování fixních nákladů na údržbu vodovodní sítě, platy a podobně – následně promítnout i do cen vodného a stočného, například pro rok 2021?

Osmdesát procent našich nákladů je fixních. Největší položku přitom tvoří nájemné, které platíme hlavnímu městu Praha za využívání sítě: to je zhruba šestačtyřicet procent veškerých výdajů. Pak následují opravy a údržba sítě, mzdové náklady, odpisy a další. Jen dvacet procent tvoří položky, které souvisí přímo se spotřebou vody, tedy elektrická energie, chemikálie a nákup surové vody. Předpokládám, že pokles turistického ruchu bude dlouhodobější, a proto může mít nižší spotřeba vliv na

cenovou kalkulaci pro příští rok, ale teď neumím říci, jak bude velký.

Co kdyby vám, v zájmu zachování cen, slevilo město na nájmu?

To by nebylo dobré řešení. V současné době je v přípravě řada velkých investic, které jsou pro zásobování vodou klíčové. Je to například rekonstrukce káranských vodovodních řadů, Podolské vodárny nebo několika páteřních částí přenosové soustavy. Na investice se používají právě ony prostředky z nájmu. Pokud by byly tyto nutné investice odloženy, mohlo by to dokonce ohrozit celkové zásobování vodou v Praze. A to si skutečně nemůže nikdo přát.

VĚŘTE VODĚ

Jaká doporučení máte pro spotřebitele v aktuální situaci ohledně hygieny a obecně používání pitné vody?

Především se pitné vody nijak nebát. Ve vodovodní síti je voda neustále sledována, dodávky jsou ve zcela standardní kvalitě a voda není nijak ohrožena koronavirem. Totéž platí pro odpadní vodu. Takže doporučení zní především nepanikařit a nepřidělavat si zbytečné starosti k těm, které lidé už tak mají. Na vodu se mohou spolehnout. ●